

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általános katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:
Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 5 kr.

Főszerkesztő és lapfajdonos:
Németh Ödön.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség: Bástya-utca 9.
Kiadóhivatal: Szammer Imre könyvnyomdája.

Ünnepeljünk!

Sz.-Fejérvár, május 10.

Kilencszáz esztendeje lesz ides-tova, hogy a kereszt hatalma előtt összeomlottak Hadur áldozó helyei! A jövő esztendőben megéri a magyar nemzet kilencszázados évfordulóját annak a magasztos eseménynek, amikor Szent-István királyunk fejére föltetett az apostoli szent korona, melyvel Szent Krisztus urunk földi helytartója ajándékozta meg.

Nemzeti történetünknek, kulturánknak, egész létünknek legfontosabb, legkiemelkedőbb momentumát képezi ez esemény s így őszinte lelkesedéssel kell minden magyar katolikusnak hozzá csatlakozni ahhoz a mozgalomhoz, mely a ránk nézve oly nagy jelentőségű évforduló megünneplése dolgában megindult.

Hatalmas, harci erényeiben dicső faj volt pogányságában is a magyar, félt tőle egész Európa s csatáinak dicséretétől zengett Kelet s Nyugot egyaránt. De államalkotó nagy nemzeté, maradandó hatalommá nem csatái révén lett, hanem egyedül a kereszt tette azzá.

A tűz melyet Hadur dicsőségére gyujtottak volt őseink, mulandó vala s áldozat után csak hamu maradt a helyén. Ámde a tűz, melyet Krisztus Jézus tanai a ke-

reszt szeretete gyujt föl szívünkben, örökké ég, olthatatlan! Pogányságában minden vitézsége, minden hadi szerencséje mellett is szétporladt volna e nemzet s ma tán hire sem lenne többé. Igazán nagygyá, máig élő, virágzó nemzeté csak a kereszténység szelidebb erkölcei, a jog és idegen vagyon tisztelete a tulajdon s idegen élet kiméltésének kötelessége tette.

Hitéhez, Jézusához való rajongó szeretete, Istenében való bizodalma adott mindig erőt a magyarnak, hogy annyi vész között is szilárdan álljon meg a lábán. Mennyi viszontagság érte, mily szörnyű csapások sújtották ezer esztendő alatt! És mi védte meg, mi öntött csüggedésében új erőt a szívébe?! A kereszt, mindig a kereszt!

Képzhetünk-e tehát ránk nézve magasztosabb ünnepet a tervbe vett jubileumnál! Részt kell abban venni ez országban minden teremtett embernek, aki keresztény és magyar!

Az ünnepség mozgalma a Budapesti Katolikus Kör kebeléből indult ki s ezért a legőszintébb elismerés illeti e kiváló kört. Nemsokára magától a biboros hercegprímástól nyert megbízást, hogy készítse el az ünnep részletes programját s mutassa be azt a püspöki karnak. A tervezet már kész s dicséret érte a mun-

kálkodásában gyors körnek, már ott is van az ország valamennyi egyháznagyjánál.

Olvasóink bizonyára szívesen veszik, ha ismertjük az ünnepre vonatkozó gyönyörű terv részleteit, amelyeket a következőkben állítottak össze:

Az ünnepség az 1900. esztendő augusztus havában 15–21-ig terjedő 7 napon át tartana Budapesten. Augusztus 14-én esti 7 órától 8-ig az ország összes katolikus templomaiban harangozás, mely naponként ismétlődik egész 21-ének esti 8 órájáig. Augusztus 15-én, Nagybölgasszony napján, mint Magyarország Nagyasszonyának ünnepén, az összes hívek egybegyűlnek a székes-főváros valamely, erre a célra alkalmas területén, pl. a budai vérmézón, hol reggel 8 órakor az ország hercegprímása, akadályoztatása esetén a kalocsai vagy egri érsek, vagy a szent István korabeli egyházmegyék valamelyikének megyés püspöke, csendes szent misét pontifikál „Veni Sancte“-val, kimagasló emelvényen díszes sátor alatt, melyen egyházi és a Szűzanya képével és a nemzeti címerrel díszített magyar nemzeti zászlók lengenek. Mise után a pontifikáló főpap a hercegprímás által kieszközölt pápai áldásban részesíti a népet, mely leborulva, áhitatos csendben fogadja a Szentatya áldását. Mise alatt az összes hívők egyhangon a „Magyarok királynéja“ kezdetű, a szent Istvánról szóló és az „Imádunk szent ostya“ kezdetű éneket énekli.

Ugyanazon napon a főpásztori mise és a pápai áldás után a főpapság vezetése mellett

Néger alku.

— A »Fejérmegyei Napló« tárczája. —

Afrika belsejében utazó hithirdetők sokszor említik, hogy a néptől élelmet vásárolnak; egyik megrajzolta ennek az adásvevésnek képét.

Hat órát menetelt a karaván perzselő napban, árnyéktalan kopár erdő között, fátlan mezőségen át. Egykét napi távolságra a Tanganyika tó keleti oldalától Szeroma törzsfő Kavende faluja mellett ütöttünk tábort.

Magunk is, néger vívóink is nagyon éhesek és fáradtak voltak. Három nap előtt osztottuk ki az utolsó élelmet; ami bivalyt és szarvast mi két hithirdető löttünk, annak a husa is régen elfogyott.

Sátoraink hamar készen álltak, a tábor megszállt. Mielőtt utánna kellett néznünk, hogy legyen mit enni magunknak és embereinknek. Ámbár Szeroma törzsfő falujában bőven van élelem, a dolog nehezen fog menni, mert a bevásárlás nagyon próbára teszi majd türelmünket, lévén az eladók négernek.

Előben is a karaván egyik vezetője által ajándékot küldünk a törzsfőnek, különben nem

engedi meg, hogy a fálubeliek a táborba élelmet hozzanak eladni; egy szem kölest sem merne árulni a néger eme engedély nélkül.

Ennek az engedélynek megnyerése egy óra időbe került; maga az engedély nagyon keves értékű, mert a törzsfő határozza meg a nagyságát annak a mértéknek, melylyel a gabonát és lisztet árulják. Mert az ár nem változik a mérték terjedelme szerint, minden attól függ, mekkora mértéket állapít meg a törzsfő. A mi esetünkben a „mpisi“ (ürmérték) oly kicsinek mutatkozott, hogy tízszeres áron kellett volna vásárolnunk; kénytelenek valánk tehát az ajándékokon felül löpporral és tarka kelmével öblösebbé tenni a mértéket. Mindez megtörténvén, szabad volt a vásár.

A nép csoportokban özőnik a tábor felé. Élelmet csak asszonyok czipelnek, a férfiakat a kíváncsiság csalogatja. Egyik-másik férfi mégis hoz orrszarvu agyart, hajt kecskét vagy birkát eladni abban a reményben, hogy drágán megfizetjük; akad olyan férfi is, aki bot végére akasztva csibékkal jön, egy pedig élő majmot árul. A mérgében köpködő majom egy dorongra van kötve hosszában.

Aki nem járt afrikában, azt hinné, hogy most már kezdődik a vásár; pedig még nem kezdődik. Ha a törzsfőnek joga van megtiltani, hogy alattvalói eladjanak, nekünk meg jogunk van embereinknek megtiltani, hogy vegyenek. Evvel a jogunkkal élünk is, a tilalom megszegését pedig a karaván fogyveres népével akadályozzuk meg.

Ha embereink mindjárt vásárolhatnának, fölvernék az árakat; ettől pedig őrizkednünk kell, mert arról van szó, hogy 300 ember egy hétre lássa el magát élellemmel.

Minden attól függ, mennyiér kapja meg az eladó cikket a legelső vevő? Oly kényes dolog ez, hogy még a karaván vezetőjében sem bízom; magamnak kell a legelső vevőnek lennem, ámbár tudom hogy mérlegelődni fogok.

Sátorom előtt megáll néhány asszony; az a szokásuk, hogy csomóba verődnek, mint a megriadt birkák; tesznek egy-két lépést, megállnak, megint közelednek. Ugy 30 lépésre sátoromtól egyik rész leguggol, a többi térdre bocsátkozik. Nem néz rám egy sem, mert nem illik néger asszonynak férfit látni. Amit eladni hoztak, olyan vigyázva teszik le, mintha leg-

Rendkívüli olcsó árakért szeresheti be a t. közönség **STEININGER SÁNDOR** divat-, vászon- és fehérnemű üzletében, a legdivatosebb tavaszi és nyári szöveteket és mosó kelméket, általánosán elismert jó hírnevű gyárosok készítetté vasznak, schiffonok és fehérneműeket, szőnyegeket, csipke és szövetfüggönyöket, stb. efféle cikkeket. „Belélt gyönyörű mintákban 38 kr-ért méterenként“ kapható **Steininger Sándor Székesfejvár, Nádor-utca 2. szám** teljes-köz sarkán levő üzletében.

186. — 8.

Mai lapunk 6 oldal.

az összes hívek, egyházi és nemzeti ászlókkal, körmenetben vonulnak a Boldogasszony templomához (Mátyás templom) a „Dicsőséges szent Jobbkéz”ről énekelve elvonulnak a templomban kitűt szent Jób előtt. Magyarország főurai és elöljáróságai felkértek, hogy az ünnepi misén is körmenetben díszmagyarban és tisztelettel vegyenek részt. A rendőrség és a hadtestparancsnokság a rend fenntartására és a dísz emelésére szintén felkértek.

Az ünnepi hét napon belül, a főváros belső területén levő plebániái és nagyobb szerzetesi templomokban főpásztori (püspöki) ünnepi misék és beszédek tartatnak, azután a nép nevében magyar nyelven imákat mond a celebráló főpap a katolikus egyháztól, a pápáért, a házáért, királyért és az egész magyar nemzetért.

E hét napon át a templomok reggeltől estig nyitva lesznek, naponként más-más templomban Oltári Szentésg kitételével. A záródókat számára teljes búcsut eszközöl ki az ország hercegprímása, melyet, hogy a hívek minél könnyebben elnyerhessenek, a főváros összes templomaiban kellő számú gyóntatók és bűnbánati szónokok lesznek alkalmazva.

Augusztus 21-én, az ünneprő napon a főváros templomsíban vecsernye tartatik Te Deummal; a celebrálás a hívek nevében elmondja az Esterházy Pál herceg imádságát vagy a Magyarok Védasszonyához intézett, az 1860-iki esztergomi zsinat elrendelt imádságot, megtoldva a főmagasságu hercegprímás utasítása szerint e célra szerkesztendő rövid fogadalommal: az egyházunkhoz és hazánkhoz való hű és tántorítathatlan ragaszkodásról. Szentséggel adott áldás után az országos katolikus nemzeti szünetes ünnep véget ér.

A főünnepre ő Felsége a király, mint szent István utóda, ő Felsége kormánya s a törvényhozás mind a két háza meghívatik.

A hét napon belül ő felsége beleegyezésével a szent korona a Mátyás-templomban köztiszteletre kitétetik, esetleg ünnepes körmenetben a fővárosban körül hordatik.

Ő felsége, a kormány és a törvényhozás felkérendő hogy a nagy jelentőségű évforduló törvénykönyvünkben is megünnepeltessék.

A magyar katolicizmus kilencszázados

alább is íveget árulának. A „lindo“ nevű kosár bõrhöz hasonló kéregből van varrva, némelyiken födelet is látni. Hoznak ilyen kosárban: morzsolt és csós kukoriczát, kölest, lisztet, tököt, édes burgonyát, hüvelyféléket, mézet, a belföldi sört öblös, nagy fekete fazekakban árulják.

Ugy ülök karos székemben, mintha én volnék a nagymogul; egyikét az asszonyoknak magam elé szóllítatom.

Görnyedve, mintha valami alatt átbujna, közeledik immel-ámmal; kisdede a hátán fészkelődik, öt lépés távolságban leteszi a földre kosarát és melléje guggol, mert sértés számba menne, ha állva maradna előttem.

A tolmácsolom egyik négerem, a ki a Hinjamuezi törzs fia, de beszéli az itteni nyelvet is; Kombo a neve a kis feketének.

„Kinna hé? szavakkal fordul Kombo az asszonyhoz. (Ez a „Kinna hé“ olyan kérdés, mely a néger szájban mindent, itt tehát a portéka árát jelenti.)

Az asszony elfordítja ábrázatát, mintha a kérdéshez éppen csak neki nem volna semmi köze. Részéről a felelet egy nyujtott, kelletlenül kiejtett i — s. A hátrább nyüzsgő áruok erre a hosszú i — s-re nagyot röhögnek.

„Felelj“, rival Kombo a guggoló asszonyra. Azért olyan goromba Kombó, mert meggyalázná férfi méltóságát, ha mások előtt tisztességesen szólna asszonyhoz, akit a néger embernek sem tartanak.

nemzeti kulturális történelmének emlékei egy katolikus kiállításon a nemzet előtt bemutatassanak.

— Püspöki konferencia. Szombaton kezdte s tegnap befejezte tanácskozásait a püspöki konferencia, mely a kuriai bíraskodás javaslatát illetve a kanzelparagrafust ült össze megvitadni. Rövid imával a primás nyitotta meg a tegnapi tanácskozást. Örömeinek adott kifejezést, hogy együtt látja mind az egyháznagyokat, amikor az egyház megóvásáról van szó. Röviden összefoglalta aztán ő eminenciája a vitát mely szombaton folyt, mire Samassa József dr. egri érsek szót a tárgyhöz. Hosszabb, rendkívül nagy tetszéssel fogadott beszédben tárgyalta az egri érsek a javaslat legfontosabb intézkedéseit, különösen azokat, a melyek a katolikus egyháznak érdekeit, sőt dogmáit érintik. Daczára annak, hogy a javaslat most kibővített formában kerül a főrendiház elé: nem talál semmi okot arra, hogy a püspöki kar azon az eljárásán változtasson, amelyet a javaslat multkori tárgyalásánál alkalmazott. Azt hiszi a szónok, hogy a püspököknek most is már az általános vitában jelezni kell álláspontjukat, meg kell jelölni a változtatásokat, melyeket szükségesnek tartanak s a javaslatot annak a reménynek a kifejezésével kell elfogadni, részletes tárgyalás alapjául, hogy a főrendiház helyeselni fogja a püspöki kar által előterjesztendő javaslatokat. Schlauch Lőrincz nagyváradi bíboros-püspök nagyérdékű felszólalása következett erre, aki meg nem szünő figyelem mellett előadott fejtegetéseiben általánosságban az egri érsek beszédének nyomán haladt, de nemcsak egyházi, hanem politikai, de különösen nemzeti indokból ítélte el a javaslatot s különösen a szószerk szakaszt. A konferencia több tagja szólott még a javaslat-hoz, de miután a főszempontokban teljes meg-

Az asszony által kínált 15 font liszt a helyi árak szerint megérhetett 6 könyök fehér pamutgyolcsot; az asszony pedig követelt 18 könyököt.

— Ez az asszony mebolondult, mondá Kombó sajnálkozva; hord el magad, rivalt aztán rá keményen.

Az asszony veszi holmiját és ami képpen jött, görnyedve távozik.

Másik asszonyt intünk elő, aki morzsolt kukoriczát árul. Éppen úgy közeledik, ahogyan jött a másik; éppen úgy háromszoros árt követel, mint a másik.

Kombo a kosárba markol és potyogtatja ujjai között a kukoriczát. „Silány termés, mondja a nőnek; kapsz érte egy könyök gyolcsot.“

„Lekka,“ (nem adom) feleli az asszony.

Ennek is, a másik asszonymnak is le lehetett olvasni a képökről, mennyire fájnak a fogaik egy darab fehér gyolcsra, hogy uj ruha födye cipőiket. De a második is veszi kosarát és vissza megy a többiekhez.

A harmadik nő hívás nélkül hozta kukoriczáját. Miután leguggolt, fölemelt jobb kezének három ujját meresztgette, a hüvelyket és a mutató ujját befogva. Ez azt jelentette, hogy 24 könyök gyolcsot kér.

Megpukkadna mérgében, aki először vásárol négerektől és abbahagná az alkut. En ehhez hozzátörődvn már, ennyiért már nem is haragudtam.

egyezés volt konstatálható, alig másfél órai vita után a bíboros hercegprímás kimondhatta a konferencia határozatát, a Samassa József József egri érsek javaslatát értelmében. A konferencia ezután felkérte a bíboros hercegprímát, hogy a főrendiház mai ülésén tolmácsolja a püspöki kar nézeteit. Ezt a megbízást a bíboros hercegprímás elfogadta és így ő fogja a katolikusok kívánásait és sérelmeit a főrendiház előtt kifejtetni. Ezenkívül valószínűleg még Schlauch Lőrincz nagyváradi bíboros püspök és dr. Samassa József egri érsek vesznek részt az általános vitában.

— A katolikus autonómia. A kath. autonómiai kongresszus 27-es bizottsága tegnapelőtt délután folytatta a tanácskozásait. A 9-es bizottság javaslatának 11., 12. és 13. szakaszai kerültek az alkalommal tárgyalás alá a szövetség dolgában módosítást is szenvedtek. A 11. szakasz így módosított: „Azon esetre, ha az önkormányzati testületek és közegek hatáskörükben hozott szabályrendeleteiket, határozataikat vagy ítéleteiket saját hatáskörükben nem fogantathatják, azok végrehajtása végett jogosítva vannak a közhatalóságok segédkezdését igénybe venni.“ A 12-ik szakasz szövegét meg ekként állapította meg a 27-es bizottság: „A közhatalóságok segédkezdése különösen igénybe vehető: 1. az illetékes önkormányzati testületek, közegek által jogerősen kivetett, vagy az Egyházi látogatás (Canonica visitatio) által megállapított egyházi, iskolai és mindennemű adóknak, szolgálmányoknak a lekés, önkormányzati tisztviselő és alkalmazott járandóságainak és a kegyuri szolgáltságoknak behajtása czéljából. 2. Az illetékes önkormányzati testületek és közegek által saját hatáskörükben hozott és jogerős határozatok végrehajtása czéljából, melyek által önkormányzati világi tisztviselő vagy alkalmazott elmozdítása, felfüggesztése, vagy állásba helyezése, visszahelyezése, az eljárási költségben való marasz-

Kombo a 24 könyök helyett ígér kettőt; az asszony 24-ről leszál háromra, de mindjárt fölmsgy ötig.

Kombo állhatatosan két-könyököt ígér.

A gyolcsot még egyik eladó sem látta. Kombo most kivisz sátoromból egy egész véget. Az asszony kimereszi szeméit, eltátja száját, mintha nem is pamutgyolcsot, hanem nyitott menyországot nézne. Ilyen hosszú gyolcsot életében sem látott. A nagy csodálkozást telhetetlen kapzsiság váltván föl, megint 24 könyököt kíván.

— Te azt gondold, förmed föl Kombo, hogy mi ezt a kincset loptuk. Ezek a vadak, folytatja megvetéssel, valóságos hiénák; mindent föl akarnak falni, ami utjokba esik. Ha nem lehet veletek okosan beszélni, elveszünk tőletek mindent ingyen, mert van elég puszkánk.

Nem hagyhatván Kombot hazugságban, csak ennyit mondottam: a vadak nem emberek. Megjegyzendő, hogy Kombo maga is sült néger, de mert Uzambarára a hazája, a beljebb lakó néger már vadember neki.

Vége leszál az asszony négy könyök gyolcsra.

— Ha nem adod háromért, pusztulj innen, feleljük neki.

Látja az asszony, hogy többet hiába követel, de azt is észreveszi, hogy a többi asszony kéretlenül hozza portékáját: fölúti tehát az alkut.

De téved aki azt hiszi, hogy evvel megvan a vásár. A gyolcsot csak most szabad neki érinteni, megnézni, forgatni. A vizálatot

talál mondatot ki és az önkormányzati testület és a világi tisztviselő, vagy alkalmazott ellenszegül. 3. Ha az önkormányzatnak bírói tevékenységgel felruházott illetékes testülete, vagy közege által tárgyalásra beidézték, de meg nem jelent és megjelenni vonatkozó tanu hallgatandó ki, vagy a megjelenni a valómástételt megtagadja, vagy pedig vallomása erősítendő meg. Módosítás alá került a 13-ik szakasz is, mire az értekezlet folytatta az önkormányzat szervezetére vonatkozó szakaszok tárgyalását. A tárgyalást legközelebb folytatják.

— **A püspöki kar s az autonomia.** *Vasary* Kolozs bíboros hercegprímás a mult szombati püspöki konferencián jelentést tett a kath. országos autonomia kérdéseinek állásáról. A hercegprímás kiemelte, hogy valamennyi püspöknek megküldötte a 9-es bizottság munkálát azzal a kérelemmel, hogy netáni megjegyzéseiket vele közöljék. Eddig a püspököknek alig a fele mondott véleményt a javaslatról s már ezekben is annyira divergáló felfogások és vélemények mutatkoztak, hogy lehetetlen volt a bíbornoknak mindek alapján egységes munkálatot teremteni. Ezért is föltétlenül szükséges ezt a telette fontos kérdést egy püspöki konferenciában szóbeli eszme-csere tárgyává tenni, ámde ő Eminenciája erre még nem tartja elérkezettnek az alkalmas időt. Kéri a püspököket, kísérjék figyelemmel a 27-es bizottság tárgyalását és tegyék a kérdést beható tanulmány tárgyává, hogy a püspöki kar kellő alkalommal határozott állást foglalhasson. A legközelebbi püspöki konferencia üszre tüzetett ki. Ez alkalommal több rendbeli folyó ügyek mellett a katolikus autonomia lesz a tanácskozás fütárgya, ha ugyan a 27-es bizottság addig elkészül a maga feladatával.

szavakoa foglalja: a portéka rossz. Mérész itélet, mert másféle szövetet soha nem is látott.

Kombo egy szó nélkül kiveszi kezéből és gyöngyöli össze a gyolcsot. Egy darabig nézi az asszony, aztán kitör belőle a kívánság: „kata“ (vágd le).

Csakhogymegvan a vásár, lélegzik fül az olvasó. Ne tessék sietni, mert még van egy nagy bökenő. Az alku ugyan megtörtént három könyökre, de kar és kar között nagy am a különbség. Az asszony azt kívánja, hogy az ő hosszú karjának a könyökétől ujjainak végéig méressék le a gyolcs. Ebbe én nem egyezem bele soha, mert hiszen a kis Kombo éppen azért alkuszik helyettem, mert rövidebbek a karjai. Kombo könyökébe meg az asszony nem nyugszik bele; összeszedi portékáját és távozik. A sok beszéd mind kárba ment.

A többi asszony látta, mit történt. Lemon-danak arról, hogy igen drágára tartják, amit eladni hoztak. Végre akadt egy asszony, akitől vehetünk lisztet. Ez az első vétel irányadó minden más cikknek az árát illetőleg. Így p. o. 4 könyökért veszünk 5 csibét. Három órába telt, míg idáig jutottunk. Most engedjük meg vivőinknek, hogy vásároljanak. Két nap alatt az egész karaván ellátta magát élelemmel. Mig népünk váárolt, löttem két vadbivalyt is. A vivők este nem győzték megénekelni tüzeik mellett a fehérember dicsőségét, mivelhogymegtömté horpaszunkat.

Közigazgatás.

Fehérmegye közigazgatási bizottsága f. hó 9-én *Fiáth* Pál báró elnöklete alatt ülést tartott. Jelen voltak: *Husár* Ágost alispán, *Balassa* Sándor, tb. főjegyző, dr. *Hattyffy* Dezső árvaszéki elnök, dr. *Schlammadinger* Jenő, dr. *Balassa* Imre. *Plossek* Ferencz kir. pénzügyigazgató, *Quirini* Gusztáv az államépítészeti hivatal főnöke, gróf *Festetich* Bennó kir. tanfelügyelő, *Ujházy* Sándor kir. ügyész, *Koller* Pál közigazdasági előadó, *Bognár* József állami állatorvos, *Kenessey* Gyula ügyvéd, *Molnár* Béla, dr. *Szűts* Andor, *Szűts* Sándor *Tallian* Vilmos, *Vértessy* József és *Végh* István.

Az alispán jelentése szerint, március hó-ról maradt 43 ügydarab, beérkezett 2271, tehát elintézésre várt 2314, melyből 2274 elintéztetett, így maradt még elintézetlen 40 drb. A főispán kérdést intézett az alispánhoz, hogy vajjon tette-e intézkedést arra nézve, hogy a közlekedési eszközök éjnek idején lámpákkal, vagy csengőkkel láttassanak el, s ha igen, vajjon a csendőrség, amely ennek ellenőrzésére hivatott föl, látott-e eredményt a rendelet közhírre tétele után? Az alispán kijelentette, hogy ezidőig panaszok ez irányban nem érkeztek, s értesíti a közgyűlést, hogy fölfogja szólitani újból a szolgabírákat a rendelet legszigorubb végrehajtására.

Balassa tb. főjegyző az általános jelentés után *Veszeli* Salamon föllebbezését ismerteti, melyet az illető a közigazgatási bizottsághoz intézett, s a mely szerint a reá rótt 96 frtnyi tulságosan sok hitközségi adó leszállítását kéri. A közigazgatási bizottság *Veszeli*t kérelmével elutasítja.

Pestvármegye közigazgatási bizottsága átiratot intézett Fejérvármegye közigazgatási bizottságához, hogy a révvám díjait az általuk megállapított révvám díjaival azonosítsa. *Koller* Pál közigazdasági előadó azonban olyképen nyilatkozik, hogy a közigazdaság előnyére vall, ha mentől alacsonyabb díjtételeket alkalmaznak s kéri a bizottságot, hogy átirat intéztesék, miszerint Pestvármegye alkalmazkodna az itteni vámdíjakhoz. A bizottság az indítványt elfogadta.

A hadkötelesek nősülési engedélyének megszorításánál az alispán a törvényt tekinti hivatottnak; a törvény szerint csak oly hadkötelesek nősülhetnek, kik a kisgazdaság vezetésében az elaggot szülőiket kell hogy helyettesítsék és azoknak egyedüli gyermekét képezik.

Az árvaszéki elnök jelenti, hogy az előadónál ápril hó-ról maradt ügy darabok száma 97, az irodában 575, mit egy hivatalnok hosszabb ideig tartó betegsége és egy másiknak a katonasághoz való bevonulása okozott. *Miklós* György 23 éves gyümölcs és szőlészeti iskolát végzett növendék nagykorúsításért folyamodott, mihez atyja is beleegyezését adta, de mikor a törvényszék az ügyet megvizsgálta atyja vissza vonta az engedélyt. A további vizsgálat kiderített, hogy azért vonta vissza, mert később arról lett értesítve, hogy a kiskoru nagy korúsítás esetén az anyai örökséggel azonnal szabadon rendelkezhetik. A rokonok és az ügyész beleegyezése után a nagykorúsításnak hely adatott s a határozatot a közigazgatási bizottság is elfogatta.

Bognár állami állatorvos jelentésében előadja, hogy 5 községben a sertésvész szörványosan fellépett, 6 községben pedig a zárlat elrendeltetett. Veszetség több helyütt fordult elő, de a gyors óvintézkedések a bajt elhárították. Két lovon a hólyagos kiütés mutatkozott.

Plossek Ferencz pénzügyigazgató előadja, hogy földadé elengedés nem történt, háradó és fizetési halasztás több esetben adatott. Ápril hóban az összes kincstári követelés volt 1.113,706.60 $\frac{1}{2}$ frt, ápril hó végén befolyt összeg 403,303.14 $\frac{1}{2}$ frt, maradt hátralék 710,403.46 frt. Beérkezett 79 ügydarab, melyből elintéztetett 78 drb.

Quirini Gusztáv főmérnök jelentése után *Festetich* Bennó gróf kir. tanfelügyelő jelenti, hogy a megye területén több tanítónak a valás- és közoktatásügyi miniszter az ötödéves korpótlékot megadta. A görög-keleti püspök panaszt tesz a közigazgatási bizottsághoz, hogy a pátkai községbíró nem bünteti meg az oly szülőket, kiknek tanköteles gyermekei az iskolát nem látogatják. A kir. tanfelügyelő reflektál az egyik fővárosi napilapban a napokban megjelent cikkre, mely szerint Hercegfalvához tartozó szülők és puszták lakóinak mintegy 600 tanköteles gyermeke nem részesül iskolai oktatásban. Ennek megoldását a kir. tanfelügyelő akként látna legelőszérűbbnek, ha az előszálai apátság által felállított 9 iskolában azok a gyermekek is felvétetnének, kik ezideig iskola oktatásban nem részesültek; vagy az állam állítson fel elegendő számú iskolát, melyre azok mind felvehetőek. Ez az államnak 50000 frtjába kerülne. A kir. tanfelügyelő azt véli, hogy ha az uradalmak által felállított iskolák kényszerítettetnének a gyermekek elfogadására. Így a régi épületekhez csatolt egy-két új tanterem és egy-egy tanítói állás szervezése csak körülbelül 5000 frtjába kerülne az államnak. *Koller* Pál indítványozza, hogy Hercegfalvához tartozó szülők és puszták alakítsanak kisközségekké, s mind ilyenek állítsanak fel maguk egy iskolát. A főispán is elfogadja ezen indítványt, mit a bizottság is helyesel.

A kir. ügyész jelentéktelen referádája után az ülés délben véget ért.

Székesfejérvár város közigazgatási bizottsága meg ma délelőtt tartotta ülését *Fiáth* Pál báró elnöklete mellett. Jelen voltak: *Havranek* József polgármester, *Plossek* Ferencz pénzügyigazgató, *Tóth* István főjegyző, dr. *Bierbauer* Viktor főorvos, *Tóth* Artur, *Tóth* Aladár, *Fanta* Adolf, *Quirini* Gusztáv az államépítészeti hivatal főnöke, *Szára* Gyula dr., *Lóvi* Károly dr., *Kövesy* István dr., *Alaghy* Dezső és *Atmásky* Ferencz.

A tanácskozás során a szakreferensek előadták a szokásos jelentéseiket, a melyek közül egyedül csak dr. *Bierbauer* Viktor főorvos tartalmazott említésre méltóbb adatokat, a mennyiben azok a népesedésre vonatkoznak. A városban a mult hónapban született összesen 94 gyermek, a halálozások száma pedig 85. A halált okozott betegségek között a mult hóban is a tüdőlobb pusztított legjobban. Külerőszak folytán hárman haltak el. A közigazgatási bizottság megjegyzés nélkül tudomásul vette az összes jelentéseket s alig félórai tárgyalás után véget is ért az ülés.

UJDONSÁGOK.

— **Lapunk legközelebbi száma áldozócsütörtök ünnepe miatt csak szombaton jelenik meg.**

— **Áldozó csütörtök.** A husvéti időszak bezáró napját, Krisztus urunk menyemenetelének ünnepét holnap üli a kereszténység. Városunk keresztény katolikusok.

hívei részére a főistentisztelet a székes-egyházban tartatik meg, a mellett természetesen istentisztelet lesz a város összes templomaiban.

— **A magyar katolicizmus ünnepe.** A budapesti katolikus kör tudvalevőleg remek programot készített a püspöki kar megbízásából a magyarországi katolicizmus 900 éves jubileumának megünneplésére. A magasztos mozgalom élén a püspökök állanak, a kik most egymásután küldik válaszaikat a programot illetőleg. Legutóbb **Steiner Fülöp** dr. megyés püspökünk adta meg választát a következő levelet intézőnek a Budapesti Katolikus Körhöz:

„Szives köszönettel tudomásul véve a tisztelt Elnökségnek folyó hó 20-án hozzám intézett becses sorait, értesitem a tisztelt Elnökséget, hogy részemről igen helyeslem és pártolom a Katolikus Körnek buzgó óhaját és törekvését, miszerint Szent István királyunk megkoronáztatásának és Magyarország keresztény államá történeti szervezésének kilencszázados évfordulója, 1900-ban, a nagyméltóságú püspöki kar engedélyével és intéző eljárása szerint országos katolikus egyházi ünnepek tartassanak; ezen egyházi ünnepek velem közölt tervezete iránt pedig a nagyméltóságú püspöki karnak e tárgyban esetleg tartandó tanácskozási anyagban fogom nézetemet s óhajaimat nyilvánítani. Fogadja a tisztelt Elnökség kiváló tiszteltem s köszönetem nyilvánítását. Székesfejervárott, 1899. ápril 26. **Steiner Fülöp** dr. székesfejérvári püspök.”

— **Élőképek.** Két estén át rendkívül kedves szórakozást szerez városunk közönségének az uri hölgyek s férfiak ama csoportja, mely május 13-án és 14-én közreműködik a jótékony nőegylet javára rendezendő előadásokban. A pompásan összeállított program biztosítja a föltétlen sikert, mert reméljük, hogy ez alkalommal sutba veti igen tisztelt közönségünk ismert közönyösségét s zsufolásig megtölti majd a nézőteret. Figyelembe veendő, hogy mindkét napon más-más képekben lesz alkalmunk györködhetni, csak éppen a másornak „Tavaszbredése” s a „Gyurkovics lányok” című pontjait ismétlik meg a második napon is, az utóbbit azonban más szereplő személyekkel, ami érdekes változatosságot ad a dolognak. Az előadások mindegyik estén pontban 8 órakor veszi kezdetét.

— **Alapos ok.** Apa: Én a leányomnak többet tízezer forintnál nem adok!

Kérő: De kérem, tessék megmondolni, hogy kedves leánya zongorázik is!

— **Ijedelem Gödöllőn.** Nagy rémületet okozott minap Gödöllőn, hogy a király kocsiját melyen ő felsége vadászni ment, estefelé üresen kocsis nélkül, gazdátlanul hozták be a megbokrosodott lovak Gödöllőre. A király szombatn délelőtt kibajátott a félfedelű, könnyű vadász kocsiában a bobati erdőbe, ahol néhány nap óta rendszeresen vadászni szokott. A bobati major előtt a király kiszállt a kocsiából s Pettera fővadászmeister társaságában az erdőbe ment. Délután öt óra felé, a mikor a kocsi egy percre lezárt a bakról, a lovak megbokrosodtak s bevágtattak Gödöllőre, a hol az utazán járó emberek rémülten ismerték fel a gazdátlanudvari fogatot. Óriási izgatottság fogta el a lakosságot, a mely csak akkor lélegzett fel megkönnyebülten, a mikor este

berobogott Pettera fővadász kocsija, a mely egyenesen az udvari istálló elé hajtatott s nemsokára másik udvari kocsi sietett a bobati majorhoz, a hol a király pihent. A hazaérkező uralkodót lelkes ovációkkal fogadta a gödöllői lakosság.

— **Bizottsági tagválasztás.** A felsővárosban tudvalevőleg megsemmisítették annak idején a bizottsági tag választás eredményét. Felebbviteli fórumok elé került az ügy míg végre új választás rendelkezett el E hó 7-én vasárnap történt meg az új választás. A Zámoly-utcai iskola szolgált választási helyiségül. Választási elnök **Havranek János**, alelnök **Knüllhoffer János**, jegyző **Lipcsy Lajos** volt Hatósági kiküldöttként **Keresztes Ignác** volt jelen, mint bizalmi férfiak pedig **Knüllhoffer Károly**, **Zsigmond György**, **Polczér István** és **Boda István** szerepeltek. Beadott összesen 194 szavazatot. Ebből kapott id. **Ackermann József 120**, — **Radics György** (neje Berregi Katalin) 118, — **Sziksz József**, 104, — **Antal Ferencz 94**, — **Vig Imre 78**, — **Polczér Péter 24**, — **Havranek Antal 12**, — **Rédey József 4**, és **Tamás Vilmos 1** szavazatot. **Megválasztottak tehát Ackermann József**, — **Radics György** (neje Berregi Katalin), — **Sziksz József és Antal Ferencz.**

— **A betevő falat.** Egy kisebb község a fölkimvelő miniszterhez minap beadványt intézett a legelő befűtése ellen.

E beadványnak nevezetes a következő részlete: „Mindebből kiviláglik, hogy mi a legelőt úgy **sükségeljük**, mint a **mindennapi kenyert**. Ha a magas kormány tőlünk a legelőt megvonná, annyi mirtha a betevő falattól fosztana meg bennünket. (K. M.)

— **Majális.** A székesfehérvári katolikus legényegylet ifjúsága 1899. évi május 22-én Pünkösöd másnapján a „Polgári Lövéde” nagytermében, saját házalapja javára zártkörű táncvigalmat rendez. Belépti személyi jegy 60 kr., családjegy három személyre 1 rt 20 kr. Jegyek előre válthatók Gáncs Pál sz. Imre-utca és Devecseri Mihály fodrász-üzletében. A zenét Csanyi Károly zenekara szolgáltatja. Izletes ételek és italokról jóhírnevű vendéglős gondoskodik. Felülhízetések köszönettel vétetnek és hirlapilag nyugtáztatnak.

— **Iskolai vizsgálatok.** Magyar-Almásán a róm. kath. iskolánál folyó hó hó 4-én tartották meg **Keijler János** kerületi esperes jelenlétében az évi záróvizsgát. Az iskolás gyermekek hozzá készülve még az iskolájukat is felkoszorúzták, hogy ünnepélyesebbé tegyék vizsgájukat. Az esperes belépése után azonnal kijelenté, hogy mindig örömmel vizsgálta az itteni iskolát, s reményli, hogy most is meg fog felelni a teljes megelégedésnek. E szép biztató szavak annyira fellekesítették a 26 év óta mindig kiváló jeles tanítót és a tanuló gyermekeket, hogy minden feladott kérdésre szabatos folyékonyssággal és értelemmel megfeleltek. A vizsga végeztével ismét teljes elismerését fejezte ki az esperes első sorban is a plébánosnak, valamint a tanítónak a fáradhatatlan kitartás és jó módszereért, azután a gyermekeknek ismerte el szép előmenetelét és buzdította őket a további kitartás és szorgalomra. — **Lovashérenyben** meg folyó hó 6-án tartották meg az iskolai vizsga az apácák vezetése alatt levő leányiskolában, melyen **Krisszány János** esperes elnökölt. E vizsgán szép és nagy közönség volt jelen s mindvégig gyönyörködött a leánytanulók kitünő és értelmes feleletein. A vizsgálatot az esperes szívreható, tanulságos beszéddel rekeszté be. —

A fuiskolában **Schier József** pátkai plébános elnökelete alatt tartott vizsga, szinte dicséretes és sikeres taneredménnyel.

— **Az új megyei kórház.** A megyei kórházépítő bizottság e hó 8-án ülést tartott, amelyen megvitaták a felülvizsgálták a közkórházra vonatkozó új tervek, amelyek aztán egyhangulag elfogadást nyertek s legközelebb jóváhagyás céljából fölterjesztetnek a miniszteriumhoz.

— **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést: Alulírottak a saját, úgy az összes rokonok nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentik felejthetetlen, forrón szeretett férjnek édesatyának és testvérnek **Vavró Alajos** kántor tanítónak fojóvi május 9-én, éjjel 1 órakor a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után, életének 55-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei folyó évi május 10-én, szerdán délután 3 órakor fognak Szabad-Baththyánban örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szentmise áldozat pedig t. évi május hó 10-én, szerdán reggel 7 órakor fog a Szabad-Baththyáni róm. kath. templomban az Urnak bemutatatni. Szabad-Baththyán, 1899. május hó 9-én. **Makk Agnes** neje és **Ilonka** leánya. **Vavró József** **Vavró Teréz**, mint testvérei. **Makk Mihályné** anyósa.

— **A főváros látványossága.** Mindazok, akik Budapestre utaznak, ne mulasszák el a monarchia páratlan legnagyobb áruházát, a fényesen berendezett **I. Párisi Nagy Áruházat** Kerepesi-ut 38. sz., a Népszínházzal szemben — megtekinteni. E csodaszép áruházban, — hol száz meg száz villamos lámpa szórja a fényt, valóságos tündérkertté varázsolva át a kimondhatatlan sok csillogó-villogó tárgygyal felhalmozott áruházat — óriási a választék a külön-külön osztályokba beosztott: háztartási cikkek, teljes konyha-berendezések, vasbutorok, műipar és díszműárak, nász- és alkalmi-ajándékok, női és férfi-ruhaneműekből, egyáltalán mindenféle cikkekkel, melyek itt jobban és olcsóbban szerezhetők be, mint bárhol. **Az árak szabottak**, miáltal **tulkövetelés ki van zárva.** A **Parisi Nagy Áruház** kívánatra ingyen és bérmentve küldi **nagy képes díszárjegyzékét**, mely az összes cikkek nagy részét magában foglalja. A megrendelések naponta pontosan és lelkiismeretesen teljesítenek és meg nem felelő árúért a pénz visszaadatik.

— **Szarka természetű inas.** **Uhlmann János** villányi illetőségű fiú, a ki **Frei József** Megyeház-utca 1. sz. alatt lakó cipész üzletében mint inas volt alkalmazva, ápril hó 27-én gazdája lakását alkuleszal kinyitotta s szekrényéből 4 gyűrűt, 1 pár fülbevalót, üzletéből pedig több doboz cipőkenőcsöt lopott el s megszökött. Egy gyűrűt és a fülbevalót becsapta, aztán Budapestre akart menni, de egyszer csak azt vette észre, hogy Veszprémben van. Másnap hibáját helyrehozta s Pestre utazott, ott megint zálogba csapta a lopott jószág másik részét s azon élt egy-két napig. A kerepesi uton egy rendőr igazolásra szólította fel, s miután magát igazolni nem tudta, letartóztatta, s a rendőrség most Fejérvárra szállította.

— **Toroklob.** Gárdonyi községhez tartozó **Agárd** pusztán a roncsolódó toroklob fellépett. A hatóság szigorú intézkedéseket tett a nyavalya terjedésének megállítására.

— **Megölte a gáz.** Császár János falubattyáni lakos, 26 éves, a községhez tartozó "Óreg" hegyen kutat ásott. A talaj inkább sziklás volt, miért is puskaport alkalmazott szétrobbantására. Midőn tegnap reggel a kutba bocsátkozott a lőpor gáz fojtogatni kezdte, mire társainak felkiáltott, hogy húzzák fel egy kötél segítségével. Midőn már-már a felszínre került volna, az ereje teljen elhagyta, visszazuhant, s ott meg is halt. Az orvosrendőri vizsgálat a gázmérgezést konstatálta.

— **Daczára a folyton tartó áramelkedés** Pa a selyem árukban, Schubert és Schlesinger cégnél valódi kínai pongis-selymek, melyek előbbi ára 1 frt 40 kr. volt, a legszebb színárnyalatokban és tönkre teteletlen jó minőségben most — 65 kr-ért — kaphatók.

— **Betörők garázdálkodása.** Szakács Károly Vásártér 18. sz. kovácsműhelyébe f. hó 7-én hajnalban ismeretlen tettesek behatoltak és 60—70 frtnyi szerszámot, valamint egy fiakker kocsi tetőbörét 70 frtnyi értékben ellopják. Ugyanazon tettesek, mint a körülmények mutatják, feszítővással *Singer* Jakab Csapó-utca 16. sz. ószeres kamráját is kifeszítették és onnét 80 frt értékű ruhaneműt loptak el. A tettesek a szomszéd korcsma kerítésén át jutottak a fentnevezett ószeres udvarába. A vizsgálat során a lopott tárgyak közül egy kabát megkerült s egy két tanu vallomása szerint a czinkosok négyen voltak, két czigányember, egy nő és egy fiatal ember. Hétfőn reggel megint történt betörés. *Pich* bádogos műhelyébe törtek be, még pedig egy hatalmas véső segítségével, a mi amellet bizonyít, hogy a tettesek ugyanazok lehetnek. *Szakács* Károly kovácsmester ugyanis reáismert a vésőben ellopott szerszámára. 28 közsürgöny ment különféle hatóságokhoz a tettesek elfogatása dolgában.

— **Cirkusz Székesfejérvárott.** A Victor-féle óriási fűdött cirkusz, a melynek személyzete most Győrött működik, a mint ottani lő estére terjedő ciklusát befejezi, Székesfejérvárra jön s itt nyolcz előadást tart. A társulat, mely aztán Zágrába megy, most kedden érkezik különvattal városunkba. *Victor* cirkusza egyike a legnagyobb társulatoknak. Maga a lovarda-épület egészen új szerkezetű s oly nagy, hogy 1000 szék állítható föl benne. A társulat kiváló erőkből áll, akiknek produkeziói elsőrendűek s mindenütt nagy feltűnést keltenek. Maga *Victor* igazgató kiváló idomító és iskolalovás, a ki a jelenkor legjobb cirkuszosaiban nagy sikerrel működött; méltán sorakozik melléje neje *Victor* Couki asszony, a ki szintén pompás kvalitású iskolalovár és idomító. *Victor* Couci azelőtt tagja volt a Salamonszki és Busch cirkuszoknak, ami kitűnő ajánlólevél. Számos nagy városban, Grácban, Triestben stb. a Victor-féle lovarda nevezetes eredményeket ért el s a győri és soproni újságokban is csak jót és elismerőt olvasunk a társulat működéséről. Különösen kiemelendő a lovarda remek loállománya. Ez iskolázott lovak mutatványai mindenütt elragadták a közönséget. Székesfejérvár publikumának ilyenformán néhány igazán élvezetes estére van kilátása. Csak aztán az idő is kedvező legyen.

— **Lopás.** *Giesinger* Adolf fülei lakos üzletét f. hó 5-én feltörték, s a pénzes fiókból 50 frt készpénzt, egy szimpla fedelő csilinder órát 2 frt 50 kr. értékben, továbbá több apró tárgyat 10 frt értékben elloptak. A csendőrség erélyesen nyomozza a tolvajokat.

— **Egy könyvelésen berendezett nyári-lak** 3 szobával, parkirozva, a szőlőhegyen egész nyárra kiadó. Bővebbet a kiadóhivatal.

— **Egy kisvált vas takarék-tűzhely** még nem használt eladó. Tudakozódní lehet a kiadóhivatalba.

IRODALOM.

A Nagy Képes Világtörténet második-kötete megjelent. A munka *Gyomlay* Gyula kitűnő tudósunk, az új akadémikus nevét viseli homlokán, s a görögök történetét adja a római hódítás koráig. Eddig élt a görögség önálló nemzeti életet, eddig van külön története. De hatása ezután sem szűnt meg. Módosítja a köztársasági Róma erkölceit, újja alakítja eszméit. Később, Konstantinápoly alapítása után, egy egész új, külön műveltség fejlődik belőle, új vallási és politikai felfogás: a biznanci. A görög szellem a középkorban sem szűnt meg politikailag hatni, s elég erős, hogy megtörje a keresztény világ egységét. Művészetük sem halt ki a nemzetélet megszűntével. Maradványai teszik a Rómában fennmaradt műemlékek remekait, s mintegy örök kánonja maradtak a művészetnek. Midőn a kereszténység ellene fordul e pogány emlékeknek, hanyatlás áll be a művészetben világ-szerte. S a kereszténység első századainak történetét nem ismerjük elég világosan, annak egyik oka a művészi tettség. A világ akkor lát újra nagy művészetet, midőn a renaissance feltámasztja az antik emlékek kultuszát. E gazdag nép szellemi életének legdusabb időszakával foglalkozik *Gyomlay* könyve. A kötettel egy idejűleg jelent meg a nagy vállalat 26-ik füzeté, melyben a görög rész kezdődik. A könyvben a tárgy tettségénél fogva tömördek a szebbnél-szebb illusztráció és műmelléklet, úgy, hogy a kötet még sokkal gazdagabb, mint az első volt. A kötet ára diszkótésben 8 frt. Részletfizetésre is kapható. Egyidejűleg füzetekben is megjelenik. Kapható füzetenkint 30 kr-ért Révai Testvérek Irod. Int. Részvénytársaságnál, (Budapest, Üllői-ut s minden hazai könyvkereskedésben).

KÖZGAZDASÁG.

Acetylen-kongresszus.

Nemzetközi acetylen-kongresszust és kiállítás rendez Budapestben f. hó május havában egy bizottság, mely a mult évi berlini hason kongresszus határozata folytán alakult és Gelléri Mór kir. tan., az Országos Iparegyesület igazgatójának vezetése alatt oly sikerrel működött, hogy úgy a kongresszus, mint a kiállítás fényes sikerét immár biztosítottak lehet tekinteni. Közel száz kiállító jelentkezett, kétannyi mint a tavalyi berlini kiállításra és pedig 10 hazai, 15 osztrák, 25 németországi, 11 francia kiállító, továbbá angol, belga, olasz, svájci, avéd, orosz és román kiállító. A kongresszusra husz előkelő külföldi tudós jelentett be előadásokat, melyek felölelik a terjedelmes program valamennyi pontját, úgy, hogy az acetylen-*ipar* ügyét minden szempontból tüzetesen fogják tárgyalni. Emellett hazai szakférjak a hazai acetylenipart is fogják ismertetni, amelynek kilátását jellemzi, hogy a m. kir. szabadalmi hivatalnál a legutóbbi két évben több mint 130 acetylen-ipari szabadalmat vettek ki, amelyeket Kelemen István szabadalmi ügyvivő fog ismertetni. Az eddigi fényes sikert főleg annak lehet köszönni, hogy a kiállítás nem szolgált semmiféle magánérdeket; esetleges tiszta jóvedelmét a nemzetközi kongresszus által meghatározandó a közszépra fogják fordítani, a jury tagjait pedig a legilletékesebb hazai közgazdasági testületek és külföldi acetylen-egyesületek és más szak-egyletek nevezik ki. A közhasznú célra való tekintettel a magyar kormány a kiállítási tárgyaknak megadta a szokásos szállítási és vámkedvezményeket; a kereskedelmi miniszter megengedte, hogy a kiállítást az Iparcsarnokban tartásák és a rendezésben közreműködjék a Magyar Kereskedelmi muzeum is. A m. kir. államvasutak igazgatósága intézkedett, hogy a kiállításra három nyelvű (magyar, német és francia) hirdetőtáblái ki legyenek függesztve a külföldi vonalokon is járó magyar vasúti kocsikon és a kongresszus tagjai testületileg megtekinthessék a m. kir. államvasutak érdekesebb központi acetylen világítási telepeit. Budapest fővárosi hatósága pedig a közgyűlési dísztermet engedte át a kongresszus céljaira.

A kiállítás igen érdekes látványt fog nyújtani. Az iparcsarnok homlokzatáról 6000 fényegységű reflektor fogja beragyogni a városligetét; benn pedig az ipar csarnokban bemutatják a carbid előállítását és szállítási módjait; az legújabb rendszerű acetylenfejlesztőket, a nyilván világításához való központi talepek, egyes urodalmak, gyártelepek, kastélyok, magánlakások, továbbá hajók, vasúti kocsik, fogatok, kerékpárok stb. részére, másfelől a megfelelő iv- és izzólámpákat; szóval belesz mutatva az acetylen, amint egész kocsai vagy igen nagy arányokban alkalmazták, továbbá sokféle tudományos műszereknél, a háztartásban főzési célokra stb.

Egyik érdekes látványossága lesz a kiállításnak az a cinematograf, melyen egy párisi kiállító bemutatja a világ legnevezetesebb vízeséseit (közük a tarpaták is), hogy a vízerő ipari felhasználási módját magyarázza ezzel.

A kiállítás előre láthatólag nagy látogatottságnak örvendeni, amelyet egyéb iránt jelentékenyen fog növelni az a körülmény, hogy a kiállítással egyidejűleg az Országos Iparegyesület házi ipari szakosztályának költségvetés-tudománya ugyancsak az iparcsarnokban és szintén este (4-től 10-ig) házipari bazárt rendez.

A kiállítás intéző bizottsága, melynek tagjai Gelléri mór mint elnök, Klemp Gusztáv közép ipariskolai tanár, Piek Tivadár máv. felügyelő, Berdenich Győző mérnök, Boross Soma gyáros és Szász Béla mint titkár már megkezdte a rendezés munkáját és a terület felszerelése megtörtént, sőt a kiállítási tárgyak jó része már meg is érkezett.

Egyik legfontosabb mozzanata a kiállításnak az lesz, hogy illetékes szakférjak ott kísérletekkel egybekötött előadásokat fognak tartani a nagy közönség tájékoztatása végett; magyarán fogják nevezetesen az acetylen használatát a tűzbiztonság, a tüztöltési módok és a nyilvános világítás céljából. A bizottság meg is hívott vagy 250 bel- és külföldi városi hatóságot, küldenek ki közérteket az értekből, hogy azok a budapesti nemzetközi acetylen kiállításon és kongresszuson tanulmányozzák a nyilvános világítás problémáit. A bizottság természetesen a legtüzetesebb felvilágosításokkal fog szolgálni ezeknek a kiküldötteknek. A kongresszuson előkelő külföldi szakférjak a különböző gázejlesztők javításáról, az acetylen tisztításáról, az acetylenél előfordult balesetekről és ezek okainak elhárításáról, a carbid szállításáról és tűzbiztonságáról fognak értekezni, továbbá arról, hogy az acetylenigazt miképp lehet használni a háztartásokban fűtésre, főzésre, erőgépek hajtására és végül a vegyészeti iparban. Egyik magyar előadó ismertetni fogja végül a m. kir. államvasutak igazgatóságának tapasztalatait az acetylen világításról.

Ugy hisszük, mindegyik magyar város hatósága készséggel fogja megragadni ezt a ritka kedvező alkalmat arra, hogy a nyilvános világítás kérdéseit szakközgeivel minden oldalról és a legtüzetesebben tanulmányoztassa.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Lovag. Szép a bátorság tisztelt lovag ur s önbe úgy látszik szorult valami ebből a nemes tulajdonságból. Igazán örülünk, hogy hozzánk fordult tanácsért, jobb helyre nem fordulhatott. Hogyne adnánk mi tanácsot lovagias ügyben? Tessék tehát figyelembe tartani a következőket: Beszerzendő első sorban két jó hajlékony — bot, jobban mondva pálcza. A spanyolnádat ajánljuk, az lehet vastagabb fajta is. Keményebb természetű husáng mellözendő, az nem olyan ur emberekhez illő mint a minők önk; de míg a husáng olyan bajt is okozhat, a melyért tudtába kerülhetnek a bajvivők. A fegyverkezésben lévén, a vezető segéd állásba helyezi önsket s kimondja a vezényszót. Erre aztán hadd jöjjön a csíhi puh! Támadjon bátran s csufolja meg az ellenfelet! Ajánlatos, hogy otthon aztán csetes borogatással várják önsket tisztelt nejek, egy kis angol tapasz se fog ártani. A bajvívás után a felek ki szoktak békülni. Reméljük, hogy lovagias ügyében e tanács szerint jár majd el. Egyebekben pedig szívesen gyelje magát, hogy római katolikus tanító léte

holmi párbajgondolatok járnak az eszében! —
Z. Veszprém. Üdv! Nemsokára szerencsételtjük
 Veszprém városát. Bandérium stb. mellőzendő. —
Kazinezy. Szombaton este minden bizonnal. Előbb
 lehetetlen, mert köve vagyunk. A lapok megnyerték
 -e a tetszést. Levél! A királynőnek 1000, a her-
 czegeknek 100 fejenként. Üdv!

Felelős szerkesztő: **Báró Proff Kocsárd.**

Előleges értesítés!

Székesfejérvár és vidéke nagydemü
 közönségének szives tudomására hozom,
 hogy a

Victor óriási sátor-czirkus

a zágrábi átutazás alkalmából **kedden f. hó**
16-án reggel 7 órakor külön vonattal meg-
 érkezik és **esti 8 órakor**

••••• **első nagy meg-**
nyitó előadását •••••

tartja, a magasabb iskola-idomítás, lovaglás,
 torna, ballet és némajátékokból.

A czirkus áll

••••• **60** •••••

elsőrangú művész és művésznő, továbbá

••••• **50** •••••

legnemesebb és kitünően idomított iskola
 és szabad lóból.

Saját jó zenekar. * Saját légszeszvilágítás.

Minden időjárás ellen védve és itt még
 nem látott amfiteatrumszerűleg 1000 kör-
 székre olyképp berendezve, hogy minden
 néző saját külön székkal bír.

Máshelyen fennálló kötelezettségek
 miatt visszavonhatlanul **8 esti-előadás.**

Közelebbi felvilágosítást a hirdetések
 és későbbi falragaszok adnak.

Tisztelettel

Victor,

187. 9-1

igazgató és tulajdonos.

PFINN JÓZSEF Alapított 1858-ban.

„CONCORDIA“

Telep: Palotai-utca 23.

TEMETKEZÉSI VÁLLALAT, ÉRCZ- ÉS FAKOPORSÓ RAKTÁRA

Sürgöny-cím: **CONCORDIA SZÉKESFEJÉRVÁR** Telefon-szám 79.

Sas-, Jókai- és Iskola-utca sarkán, a „Fekete Sas“ szállóá átellenében.

A legolcsóbb és legdiszesebb temetések elvállaltatnak.

••••• Kullák szállítása a vidék bármely irányába eszközöltetnek. •••••
 ••••• Vidéki megrendelések távirat útján is elintéztetnek.

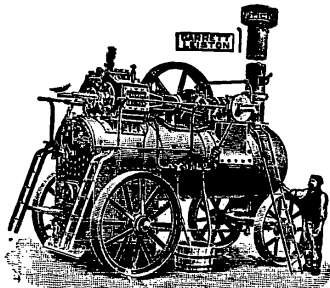
••••• **!! Sirkoszorúk !!** •••••

70.-31

Ifj. KOTZÓ PÁL

Budapest, V-ik kerület Lipót-körut 18-ik szám.

(Vigszínház mellett, a nyugati pályaudvar s Margithid közelében.)

A közönségnek pártfogását kérve, ajánlja Garrett
 R. és fiai féle legújabb szerkezetű **compound gőz-**
mozdonyait félstabil- és stabilalakban, a melyek
 40 százalék tüzelőanyag megtakarítással dolgoznak.

Gőzmozdonyokat és gőzcséplőket négyszer for-
 ditható acél-dobsinokkal, toldást nem igénylő szalma-
 rázókkal és nagy szita felülettel, minden nagyságban.

Minden fajta lovas **cséplőkészleteket, arató-**
és vetőgépeket, szecskavágókat, répavágókat és
 minden más gazdasági gépeket. 177. 6-6

VIDÉKEN LAKÓ SZOLID ÜGYNÖKÖK KERESTETNEK!

HIRDETÉSEKET

a „*Fejérmegyei Napló*“ részére jutányos árért vesz fel a
 kiadóhivatal (Számmer Imre könyvnyomda.)

A „FEJÉRMEGYEI NAPLÓ“

megjelenik hetenkint háromszor: kedden, csütörtökön és szombaton este.